

GESCHIEDENIS

De eerste schriftelijke vermelding is uit 1292, als *Suerbroeck*, en vanaf 1345 spreekt men van *Zuetendael*. Terwijl de oudste kernen als Papendaal, Zutendaal, Broek, Stalken en Roelen aan de beekbronnen ontstonden, werden Wiemesmeer, Gewaai en Besmer veel later gesticht, op het Kempens plateau.

Zutendaal is een gemeente in de provincie Limburg in België. De gemeente telt ongeveer 7000 inwoners.

De eerste kerk zou al in de 7e eeuw zijn gesticht vanuit de Abdij van Munsterbilzen. In 1304 werd het patronaatsrecht door Graaf Arnold V van Loon overgedragen aan de Abdij van Averbode. Ten zuiden van de kerk, rond het Vijverplein, zijn nog enkele overblijfselen van de vroegere dorpskern overgebleven.

Tijdens de 16e en 17e eeuw waren er veel problemen met rondtrekkende legerbendes. In 1598 werd de kerk van Zutendaal in brand gestoken en ook later moest de bevolking haar toevlucht nemen tot schansen om zich hiervoor in veiligheid te brengen. In 1790 vond op de Hesselsberg een veldslag plaats tussen de Luikse revolutionairen en de troepen van de Keurvorst van de Pfaltz, die de Prinsbisschop van Luik steunden.

Eind 19e en begin 20e eeuw werd de heide bebost. In 1938 werd, aan de Heiwijkerweg, de springstoffenfabriek van FN opgericht. In 1944 werd door de Amerikanen een klein vliegveld aangelegd en op 1 januari 1945 woedde hier de Operatie Bodenplatte, die door de Duitsers werd verloren. Vanaf 1953 kwam hier een reservebasis van de NAVO, die vrijwel nooit gebruikt werd.

Tegenwoordig is Zutendaal een zeer bosrijke gemeente, waar het toerisme een bron van inkomsten is. Verdere economische activiteit vindt men in enkele zand- en grindgroeven. Op één van deze groeves bevindt zich nu VVW Zutendaal, een surf- en zeilclub.

Vooraf in het zuiden en oosten van Zutendaal ligt het Nationaal Park Hoge Kempen. Ten zuiden van Zutendaal, aan de Zuurbroekstraat in het gehucht Broek, bevindt zich één der toegangspoorten tot dit park, De Lieteberg genaamd, waar onder meer informatie over imkerij en insecten is te vinden, en waar zich ook een blotevoetenpad en een uitkijktoren bevindt.